

ГЕРМАН-ҚАЗАҚ СЕРІКТЕСТІГІ МАҢҒЫСТАУ ӨНІРІНДЕГІ ИНЖЕНЕРЛІК БІЛІМ БЕРУДІ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУДЫҢ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ

Римма Ережепова,

*Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті
Тарих және дәстүрлі өнер кафедрасының аға оқытушысы*

Аңдатпа. Мақалада Қазақстан мен Германия арасындағы жоғары білім саласындағы ынтымақтастықтың дамуы қарастырылады. Ерекше назар Батыс Қазақстанда құрылған Қазақ-Герман тұрақты инженерия институтының қызметіне аударылады. Институттың мақсаты, білім беру бағдарламалары, халықаралық әріптестік бағыттары және оның өңірлік инженерлік білім беруді дамытудағы рөлі талданады.

Түйін сөздер: халықаралық білім беру, инженерлік білім, академиялық серіктестік, тұрақты даму, Қазақстан–Германия ынтымақтастығы.

Кіріспе. Қазіргі кезеңде халықаралық академиялық ынтымақтастық жоғары білім беру жүйесінің дамуындағы негізгі факторлардың бірі болып отыр. Жаһандық технологиялық және экологиялық өзгерістер жағдайында университеттер білім беру мазмұнын жаңғыртуға, ғылыми-зерттеу әлеуетін арттыруға және еңбек нарығының талаптарына сай бәсекеге қабілетті мамандар даярлауға ұмтылуда. Қазақстанда халықаралық академиялық интеграцияны дамыту жоғары білім беру жүйесін жаңғыртудың стратегиялық бағыты ретінде айқындалған.

2022 жылғы қаңтарда Қазақстан Республикасының Президенті Қ.-Ж. Тоқаев елімізде жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының филиалдарын ашу арқылы білім сапасын арттыру қажеттігін атап өтті. Бұл бастама аясында техникалық және инженерлік білім беруді дамытуға ерекше мән берілді. Осы стратегиялық міндеттер аясында Маңғыстау облысында Қазақ-Герман тұрақты инженерия институты құрылды. Жоба Қазақ-Герман университеті мен Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университетінің бірлескен бастамасы болып табылады және Қазақстан–Германия арасындағы академиялық ынтымақтастықтың жаңа кезеңін білдіреді. Институттың негізгі мақсаты – қазақстандық инженерлік білім беру жүйесіне германдық білім стандарттарын енгізу және тұрақты даму қағидаттарына негізделген инженерлік кадрлар даярлау. Институт бастапқы кезеңде екі білім беру бағдарламасын іске қосты: «Логистика» және «Энергетика және экологиялық инженерия». Бұл бағыттар өңірдің экономикалық даму басымдықтары мен жаһандық энергетикалық трансформация үрдістеріне сәйкес таңдалды. Бағдарламалар студенттерге халықаралық деңгейдегі инженерлік құзыреттерді меңгеруге мүмкіндік беріп, оларды заманауи еңбек

нарығына бейімдеуге бағытталған. Сонымен қатар жоба түлектердің шетелге көшу үрдісін азайтып, ұлттық кадрлық әлеуетті нығайтуды көздейді. Институттың дамуы Германияның жетекші жоғары оқу орындарымен ынтымақтастықтың кеңеюімен қатар жүруде.

2023 жылғы наурызда Гамбург қолданбалы ғылымдар университетімен (HAW Hamburg) келіссөздер жүргізілді. Бұл университет халықаралық деңгейде кең академиялық желіге ие және қолданбалы зерттеулер саласында жоғары беделге ие. Аталған серіктестік бірлескен білім беру бағдарламаларын дамытуға, профессорлық-оқытушылық құрамның академиялық алмасуына және студенттердің халықаралық ұтқырлығын арттыруға мүмкіндік береді. Сонымен қатар энергетикалық жүйелер, экологиялық тұрақтылық және инженерлік инновациялар салаларында бірлескен ғылыми зерттеулер жүргізу жоспарланған.

2023 жылғы наурыз айында Германия Федералдық сыртқы істер министрлігінің өкілдері және академиялық серіктестер қатысуымен институттың даму стратегиясы талқыланды. Кездесулер барысында білім беру бағдарламаларының мазмұны, іске асыру тетіктері және бірлескен ғылыми жобалардың бағыттары қарастырылды. Басым ғылыми бағыттар қатарында энергетикалық технологиялар, экология, логистика, мұнай-химия инженериясы, цифрландыру және ақпараттық технологиялар бар. Бұл келіссөздер институттың институционалдық құрылымын қалыптастыруда маңызды рөл атқарды.

Жоба 2023 жылғы маусымда Германия Федеративтік Республикасының Президенті Франк-Вальтер Штайнмайердің Қазақстанға мемлекеттік сапары барысында ресми деңгейде таныстырылды. Сапар барысында екі ел арасында ғылым және білім саласындағы ынтымақтастықты кеңейтуге бағытталған бірқатар келісімдерге қол қойылды. Сол келісімдер аясында Ақтау қаласында Қазақ-Герман тұрақты инженерия институтын құру туралы ресми құжат рәсімделді.

2023 жылғы 21 маусымда өткен салтанатты рәсімде екі елдің жоғары деңгейлі өкілдері институттың құрылыс алаңында естелік капсула орналастырды. Институт алғашқы студенттерін 2023 жылғы 1 қыркүйекте қабылдады. Қабылдау процесі жоғары бәсекелестік негізінде жүзеге асып, талапкерлер академиялық жетістіктері мен қосымша емтихан нәтижелері бойынша іріктелді. «Логистика» және «Энергетика және экологиялық инженерия» бағдарламалары бойынша алғашқы оқу топтары құрылды. Студенттермен кездесуге университет басшылығы мен халықаралық индустриялық серіктестер, соның ішінде Svevind Energy GmbH өкілдері қатысты. Қазақ-Герман тұрақты инженерия институтының құрылуы Батыс Қазақстандағы инженерлік білім беру жүйесін халықаралық деңгейде дамытудағы маңызды қадам болып табылады. Германияның инженерлік білім

беру тәжірибесі мен Қазақстанның индустриялық әлеуетін біріктіру арқылы бұл жоба өңірде тұрақты инженерлік білім берудің жаңа моделін қалыптастыруға ықпал етеді.

Жалпы алғанда, аталған бастама жоғары білім беру саласындағы халықаралық серіктестіктің тиімділігін көрсетіп, университеттер, мемлекет және өнеркәсіп арасындағы өзара әрекеттестіктің заманауи білім беру экожүйесін қалыптастырудағы рөлін айқындайды.

